

განვიხილოთ საქართველოს სსრ ეროვნული განვითარების კონცეფციის პროექტს

27 სექტემბერი ტურიზმის მსოფლიო დღეა

„სა — ფირუზ, ხელები — ზურგზე...“

„ვისაც თავისი მშობელი არ უყვარს, ის სხვადასხვა მხრივ უყვარება. ვინც თავის პატარა მარს არ ემსახურება, ის ვერც კაცობრიობას გამოაღვება. თავისი ძველის სახსარზე მსოფლიოც გამოიხატება...“

აბაგი წერიტელი.

ამ დღეებში გამოქვეყნებული „საქართველოს სსრ ეროვნული განვითარების კონცეფციის პროექტი“ ჩვენი ცხოვრების ყველა ძირითად სფეროს მოიცავს, რომელთა შორის მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს ეროვნული კულტურის შემდგომი განვითარების საკითხებს, წარსულის სულიერ თუ მატერიალურ ღირებულებათა დაცვასა და შესწავლას, სამუზეუმო საქმიანობის გაუმჯობესების უზრუნველყოფას და ამ კულტურული მემკვიდრეობის ფართოდ ხელმისაწვდომობას როგორც რესპუბლიკის საზოგადოებისათვის, ისე უცხოელთათვის...

ვარძა.

„გაუმჯობესდება ისტორიულ და კულტურულ ღირსშესანიშნაობათა პოპულარიზაციის საქმე. უფრო ფართოდ მოიცავს მათ საექსპერიმენტურ-ტურისტული მარშრუტები. ამ საკითხის მომსახურებით მიღებული შემოსავლის ნაწილი ძველების მოვლა-პატრონობას მოხმარდება“ — აღნიშნულია პროექტში.

ისევე როგორც მეურნეობის ბევრი სხვა დარგი, ძველთა დაცვა-აღდგენისა და ტურისტულ-საექსპერიმენტო საქმიანობა ერთმანეთთან განუყოფლად დაკავშირებულია.

ეკონომიკური სუვერენიტეტი ახალ პერსპექტივებს უჭერს ჩვენი ტურისტული ინდუსტრიის აღმავლობას. რესპუბლიკაში დიდი რაოდენობით მოიპოვება იმისათვის, რომ ტურისტულმა მეურნეობამ საკუთარი ეკონომიკური საყრდენები გაინიშნოს, თავისი წვლილი შეიტანოს საქსკურსი ობიექტების კეთილმოწყობა-აღდგენაში და ქვეყნის ბიუჯეტსაც შესწავლოს მნიშვნელოვანი შემოსავალი.

ბიუჯეტის გაზრდაში, განსაკუთრებით სავალუტო შემოსავალში, თავისი გადამწყვეტი სიტყვა უნდა უქვას საქართველოს ტურიზმში; მაგრამ გახეი „თბილისის“ კორესპონდენტთან საუბრის დროს, ტურიზმისა და ექსკურსიონტის რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარე ა. ბურჯანაძე აღნიშნავს (გაზ. „თბილისი“, 30 აგვისტო, 1989 წ.), რომ „არც ისე იშვიათად გაიგონებთ, ჩემი აზრით, არაკომპეტენტურ გამოთქმას — საქართველოს შეუძლია საკუთარი თავი მხოლოდ ტურიზმით შეინახოს. ეს არც სწორია და არც მიზანშეწონილი. ტურიზმს შეუძლია საგრძობად წვლილი შეიტანოს რესპუბლიკის ბიუჯეტში, მაგრამ მას რესპუბლიკის შენახვა არ შეუძლია. არც სჭირდება საქართველოს მხოლოდ ტურიზმის იმედად ყოფნა და სხვა სფეროებში გულგულდაკრეფა“.

დიდი აზროვნების გამოხატულებაა, როდესაც მეურნეობის ყველა მართლებით განსაზღვრებული ქვეყნის ეკონომიკის რუმედიმე, ერთი, თუნდაც ძალზე შემოსავლიანი დარგის იმედად დაიშვებოდ თავი. საქმარისა თუ დავასხელებით რამდენიმე პრობლემას, რომელიც არ იძლევა გარანტიას ამ დარგის სწრაფი აღმავლობისათვის, წინასწარი ფართო მასშტაბის სამუშაოების განხორციელებას.

ეს ეხება უპირველესად, რესპუბლიკის სხვადასხვა კატეგორიის ტრასების მდგომარეობას, საზოგადოებრივი ობიექტების მომსახურების დაბალი დონეს, ტრასპორტის სამსახურების არაორგანიზებულ მუშაობას, კვების ბლოკების მოუწყვრობას, რომ აღარაფერი ვთქვათ სუვენირების, საჩუქრისა და სანობარო გამოცემების, პერიოდიული ტურისტული ობიექტების დაბალი დონის სამეურნეო ბაზრებზე და აღჭურვილობაზე, დასვენებისა და გართობის საშუალებათა მრავალფეროვნების ღირებულება და ა. შ.

თუნდაც ის ფაქტი, რომ რესპუბლიკის მოსახლეობის დიდი ნაწილი უფრო მეტ ღირებულებას იჩენს უცხოეთში ტურისტული მოგზაურობისადმი, ვიდრე ინტერესდება რესპუბლიკის შიგნით არსებული, უფრო იოლად ხელმისაწვდომი კულტურული კერების ნახვით, — სულაც არაა მხოლოდ უცხოური „საგაპროცენტრების ფაქტორით“ განპირობებული მოვლენა; ეს იმ დისკომფორტისა და არაღამაყყოფილებელი მომსახურების ბრალია, რაზეც ხშირად არა მარტო ჩვენი, არამედ „ორგანიზებული“ საკავშირო ტურისტული ჯგუფები და უცხოელებიც გამოთქვამენ უმეყოფილებას.

შესაძლებლობის მიხედვით ამ ხარვეზების გამოსწორება აამოქმედებს იმ რეზერვს, რომელიც დღესდღეობით ტურიზმს საგრძობლად აზარალებს.

ჩვენი რესპუბლიკის დღევანდელ არასტაბილურ ეკონომიკურ ვითარებაში ტურიზმს მართლაც მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება, რამდენადაც იგი „წარმოების“ ის სფეროა, სადაც სტუმარი „ტოვებს ფულს და მიჰქვამს მხოლოდ შთაბეჭდილება“, მაგრამ არა მარტო ტურისტული სამსახურების, რომელთა ვალდებულებასაც სტუმრისთვის კომფორტის შექმნაც წარმოადგენს, არამედ რესპუბლიკის ყველა სფეროს მუშაყის პირდაპირი თუ არაპირდაპირი ვალია „იმუშაოს“ ამ შთაბეჭდილების შესაქმნელად.

ეროვნული განვითარების კონცეფცია ითვალისწინებს ურთიერთობის გაფართოებას უცხოეთთან, ეს კი ქმნის იმის გარანტიას, რომ საზღვარგარეთელი სტუმრები მოუმზადდება საქართველოს, მათგან, არც თუ ცოტას გაუჩნდება სურვილი დამოუკიდებლად მოგზაურობისა საქართველოში.

უფლისციხე.

ბა მოუტანოს და უკუშედეგი ეომოიწიოს... სწორად შენიშნავს ეკონომიკის მეცნიერებთან კანდიდატი ბ. ჩხაიძე, რესპუბლიკის სრულ სამეურნეო ანგარიშზე და ავთენტადინანსებაზე გადასვლის საკითხებზე რომ ეხება: „სამეურნეო საქმიანობის გარდაქმნა უმაღლეს პრიფესიონალიზმსა და კულტურას მოითხოვს, უნდა იქნას კიდევ ვრცობით მიძიდული...“ (გაზ. „თბილისი“, 12 ივლისი, 1989 წ.), — ეს ფაქტორები ტურისტულ მეურნეობაზეც ვრცელდება.

ტურიზმის ინდუსტრიის განვითარებისათვის მატერიალური ბაზის შექმნის დროს გასათვალისწინებელია რესპუბლიკის მშრომელთა საოჯახო დასვენების ორგანიზაციის საკითხებიც.

როგორც ცნობილია, შატლიას ტურისტულ ბაზაში ჩასულ სტუმრებს თვით შატლიასი ემსახურება, რაც მნიშვნელოვან მომენტად იქცევა, რაც მნიშვნელოვან მომენტად იქცევა მკვიდრთა დამატარებისათვის ამ რეგიონში.

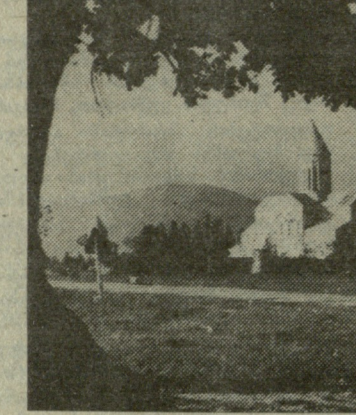
„რესპუბლიკაში ტურიზმის ინდუსტრიის განვითარება, თანამედროვე დონეზე მატერიალური ბაზის შექმნა და მომსახურების გაფართოება, ექსპერიმენტული ტურიზმის განვითარება, უმაღლესი დონის ტურისტული მომსახურების უზრუნველყოფა, ახალი ტურისტული ობიექტების შექმნა და მომსახურების გაფართოება, უმაღლესი დონის ტურისტული მომსახურების უზრუნველყოფა, ახალი ტურისტული ობიექტების შექმნა და მომსახურების გაფართოება, უმაღლესი დონის ტურისტული მომსახურების უზრუნველყოფა...“

ჩვენ კი ჯერ კიდევ ვრცობით მიძიდული, უნებრულ, ამოუცნობ პარტნიორება...“ (გაზ. „თბილისი“, 12 ივლისი, 1989 წ.), — ეს ფაქტორები ტურისტულ მეურნეობაზეც ვრცელდება.

ტურიზმის ინდუსტრიის განვითარებისათვის მატერიალური ბაზის შექმნის დროს გასათვალისწინებელია რესპუბლიკის მშრომელთა საოჯახო დასვენების ორგანიზაციის საკითხებიც.

როგორც ცნობილია, შატლიას ტურისტულ ბაზაში ჩასულ სტუმრებს თვით შატლიასი ემსახურება, რაც მნიშვნელოვან მომენტად იქცევა, რაც მნიშვნელოვან მომენტად იქცევა მკვიდრთა დამატარებისათვის ამ რეგიონში.

„რესპუბლიკაში ტურიზმის ინდუსტრიის განვითარება, თანამედროვე დონეზე მატერიალური ბაზის შექმნა და მომსახურების გაფართოება, უმაღლესი დონის ტურისტული მომსახურების უზრუნველყოფა, ახალი ტურისტული ობიექტების შექმნა და მომსახურების გაფართოება, უმაღლესი დონის ტურისტული მომსახურების უზრუნველყოფა...“

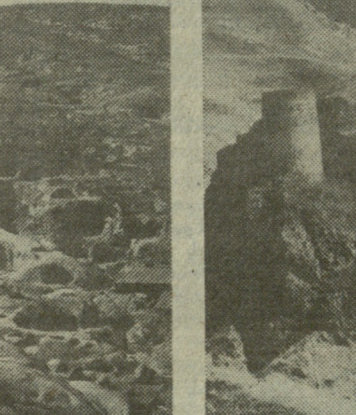

ალავერდი.

ზის შექმნა და მომსახურების გაუმჯობესება მხოლოდ ამ გზით შეიძლება — ასევენი ტურიზმის რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარე ა. ბურჯანაძე საგარეუბნო და ახლომდებარე ტურისტული ობიექტების განვითარებაზე საუბრისას.

როგორც სპეციალისტები განსაზღვრავენ, საერთაშორისო გააოცდლებების მიხედვით „ჩვენს რესპუბლიკაში დასვენების ინდუსტრიაში დასაქმებული უნდა იყოს დაახლოებით 150 ათასი ადამიანი, ანუ ქვეყნის მოსახლეობის 8,5-10 პროცენტი. ამას შედეგად მოჰყვება ადგილობრივი მოსახლეობის რიცხობრივი სტაბილიზაცია; ახალგაზრდობის მიგრაცია შეეცირდება; დისანალიტებისა და პენსიონერების დასაქმება დამსვენებელთა მომსახურების სფეროში, რაც აღნიშნული კატეგორიის მოსახლეობას გაუჩნდება დამატებით შემოსავლის წყაროს; ამას გარდა გაცილებით მეტი ყურადღება მიექცევა ქალაქებისა და რაიონული ცენტრების კეთილმოწყობას, ძველთა დაცვასა და რესტავრაციას...“ (ბ. ჩხაიძე).

ძველთა დაცვის დაქვემდებარებაში მყოფი სამუზეუმო კომპლექსებიდან, როგორცაა მცხეთის, ვარძის, უფლისციხის, დავით გარეჯისა და სხვა მუზეუმ-ნაკრძალები, რომელთა რაოდენობა 12-მდე აღწევს. წარმატებით ცდილობენ განვითარდნ და მოუკიდებელი მეურნეობა, რისთვისაც ეძიებენ სამი-

თმოვიის ციხე.

ურნეო რეზერვებს და სრულყოფენ დამთავალიერებულთა მომსახურების დონეს.

ისინი ადგილზე, საკუთარი ძალებით ქმნიან დამატებით პროდუქციას და მათი რეალიზაციით მნიშვნელოვან შემოსავალს ღებულობენ; მაგრამ ეკონომიკური დამოუკიდებლობის პირობებში, შემოსავლის დამატებითი წყაროების ძიე-

ბა სულაც არაა იმის გარანტია, რომ უზრუნველყოფილი იქნას მომსახურების დონის ეფექტურობა.

უცხოელი ტურისტისათვის კომფორტული სასტუმროები და მაღალი დონის მომსახურება, შეიძლება ითქვას, რომ ჩვეულებრივი მოვლენაა ანუ „განვლილი ეტაპია“. ისინი უკვე „გაუბრებიან“ ხმაურთან ცენტრებს და ხალხმრავალ გარემოს. ალბათ, სავირო იქნება იმის გათვალისწინება, რომ პერიფერიულ ზონებში შეიქმნას ეროვნული ნიშნებით დამახასიათებელი ისეთი მიკროგარემო, სადაც სტუმარს შეეძლება გარკვეული დროით დარჩენა.

ასეთი პირობების შექმნის კარგი შესაძლებლობები გააჩნია ზემოაღნიშნულ მუზეუმებს, რომელ-

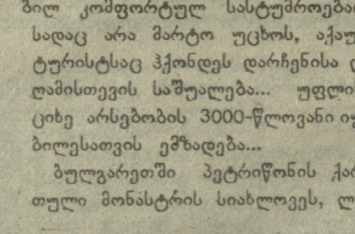

თეთრი მღვიმე (წყალტუბო).

თავან უფლისციხის მიმდებარე ტერიტორიაზე, ექსპერიმენტის სახით, მუზეუმ-ნაკრძალის (კომპლექსის დირექტორი კ. სადალაშვილი) თანამშრომელთა ინიციატივით ღია ცის ქვეშ მწყობა ეროვნული კუთხები, სადაც უნიკალური ვაზის ჯიშების და ხეილის ბაღებში, საკუთარი საფუტკრე მეურნეობიდან იღებენ თავლს, აზღვებენ სხვადასხვა ხილეულის წვენსა და ეროვნულ ნუგვარს; საკუთარ თონეში გამოცხვარი პურით უმასპინძლებიან დამთავალიერებლებს, რაც დამატებით შემოსავლის გარდა სტუმართა შთაბეჭდილებას აძლიერებს.

განზრახულია ძველის სიახლოვეს ნსოფლარი ძველი უფლისციხის ადღენა. იგი ადღედა ისე, რომ ქართული სოფლის სახე შეინარჩუნოს; მუზეუმის თანამშრომლებს განზრახული აქვთ შექმნან კულტურის კერა, საკუთარი საბიბლიოთეკო ფონდი; საცხოვრებელი სახლები უნდა იქცეს კეთილმოწყობილ კომფორტულ სასტუმროებად, სადაც არა მარტო უცხო, აქაურ ტურისტისავე ჰქონდეს დარჩენისა და დამისთვის საშუალება... უფლისციხე არსებობის 3000-წლოვანი იუბილესათვის ემზადება...

ბულგარეთში პეტრიფონის ქართული მონასტრის სიახლოვეს, ლა-

თმოვიის ციხე.

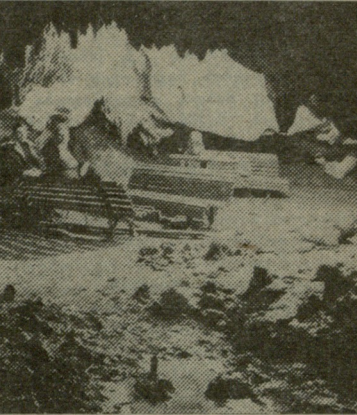
თმოვიის ციხე.

მას, ტყიან ლანდშაფტში დგას სწორედ ამგვარი სასტუმროს შენობა. სადაც იქაურები ოჯახთან ერთად თავისუფლად დროს სიახლოვეით ატარებენ, თუმცა... უცხოეთში ასეთი დასასვენებელი კერების არსებობა არაყის უკვირს.

თუ ორ-სამ კეთილმოწყობილ ობიექტს არ ჩავთვლით, მასობრივი ტურიზმის თვალსაზრისით, რესპუბლიკის

ახალგაზრდობისათვის სრულიად მიუწვდომელია საქართველოს ბუნების ძეგლები, კარტულ მღვიმეთა მდიდარი და პრეპალეოლითური ეროვნული ფონდი, მათგან ოთხი დე კეთილმოწყობილი მღვიმე ხალხოდ ბილეთების რეალიზაციით მიღებული შემოსავლით ინტერესდება, მაშინ, როცა ჩვენს სოფლებში მოქმედებს 24 კეთილმოწყობილი ამგვარი ობიექტი, რომელთაგან შემოსავალსაც ლეგულობენ და რიგი მიწისქვეშა კომპლექსები მთლიანად ბავშვების ჯანმრთელობის გაკაცების, სპორტული ღონისძიებებისა და გართობა-დასვენების კერებადაა ქცეული.

ლობტოვსკი მიკულაშის ერთ-ერთ მღვიმურ კომპლექსში, რომელსაც „ღემიანოვსკა“ ჰქვია, ერთი დარბაზი განკუთვნილია სახეიმო ცერემონიალების, საესტრადო პროგრამების, სპორტული თუ სხვა ღონისძიებების ჩასატარებლად, რომელთაც მრავალი მაყურებელი ჰყავს... ზამთრით, მღვიმის ერთ-ერთ ვრცელ ვალეურაში ახალგაზრდა სპორტსმენები თოკებით ასვლა-დარბაზში ვარჯიშობენ.

თეთრი მღვიმე (წყალტუბო).

მორავიის კარტის ერთ-ერთი შენანიშნავი მღვიმე — „ამატრსკია“, ბავშვთა სპეციალური ბუნებრივი მღვიმისთვისაა გამოყენებული. მიწის ქვეშ, 100 მეტრის სღრმზე, ბიოლოგიურად წმინდა, იონიზებული ჰაერის და სტაბილური ტემპერატურის გარემოცვაში მოჰყავთ ბავშვები და 3-3 საათით არჩებენ სამ კვირიანი ციკლის პერიოდულობით...

ზოგიერთი მღვიმის ვრცელ დარბაზში შექმნილი აქვთ სპორტული მიკროკომპლექსები. მორავდებს აქვთ აქვთ კალთბურთის მოედანი, მაგდის ჩოგბურთის „დარბაზი“, იქვე — „დასასვენებელი ოთახი“ დასაძვკვი საწოლებით და ა. შ.

ჩვენს რესპუბლიკაში სამეურნეოლოდ გამოყენებულია მხოლოდ წყალტუბოს ზონის მღვიმე, რომელიც „საკმაოდ პოპულარულია ჩვენი საქართველოს ფარგლებს გარეთაც, როგორც ასთმური დაავადებების სამკურნლო მიკროკლიმატური ობიექტი. სამეურნეოლოდ, იგი არაა სათანადოდ კეთილმოწყობილი და ქალაქის სანატორიუმებში ჩამოსული დამსვენებლები ექპერიმენტული პროცედურებით კმაყოფილებიან...

საქართველოში არაერთი ღირსშესანიშნავი ბუნების ძეგლია, რომლებიც, კეთილმოწყობის შემთხვევაში, ახალგაზრდობის დასასვენებელ ადგილად და სანატორიუმო ტურისტულ ობიექტად შეიძლება იქცეს.

გამოქვეყნებული პროექტი, როდესაც საზოგადოებრივი აზრის გათვალისწინებით დამტკიცდება და ეროვნული ინტერესების განხორციელების საქმეში ჩაღდება, დაფარულ რეზერვებს გამოავლენს და ერს უკეთესი მერმისის შესაქმნელად მრავალმხრივ მომსახურს გაუწევს.

საქართველოს ეროვნული განვითარების კონცეფციის შემდგენლებსაც ზამ: „თავის უმაღლეს მიზნად და ამოცანად ხალხის კეთილდღეობის გაუმჯობესება, მისი სრული პოლიტიკური, ეკონომიკური და კულტურული თვითგამორკვევის უზრუნველყოფა მიაჩნია“...

სიმონ ჯაფარიძე,
ძველთა დაცვის რესპუბლიკური ინსპექციის უფროსი ინსპექტორი, ძველთა დაცვის მთავარი სამეცნიერო-ხაწარმის სამმართველოს პროფკავშირის კომიტეტის თავმჯდომარე.
გ. • • •
ავთანდილ გურაბაშვილის, თამარ ქიჭავასა და ავტორის ფოტოები.

საქართველოს საფეხბურთო ფედერაციის ანგარიშები

„სპარტაკი“ — „შახტიორი“ 2:0 (1:0). გოლები: როდინოვი, პასულკო („სპარტაკი“), მოსკოველ ს. როდინოვის მიერ 23-ე წუთზე დარტყმული თერმეტმეტრაბი მოიგერია „შახტიორის“ მეკარე მიხაილოვმა.

გაფრთხილებს გოშკოდორია („შახტიორი“).

დუბლიორები — 3:0.

„დინამო“ (კიევი) — „ჟალჯირისი“ 2:1 (1:0). გოლები: ლიტოვჩენკო, ზაეცი („დინამო“), ფრიდრიკასი („ჟალჯირისი“).

დუბლიორები — 2:3.

„პატიოტი“ — „დინამო“ (მოსკოვი) 1:1 (0:1). გოლები: კოლიკოვი („დინამო“), აზიშვილი („პატიოტი“).

გაფრთხილებს მუხამადიევი („პატიოტი“).

დუბლიორები — 0:1.

„როტორი“ — „ტორპედო“ 2:2 (2:1). გოლები: პოლსტიანოვი, კრუშინი („როტორი“), სავიჩევი, ავაშკოვი („ტორპედო“).

დუბლიორების მატჩი არ შედგარა.

„დნეპრი“ — „ჩერნომორეცი“ 2:1 (1:0). გოლები: სონი, ლიუტი-2, („დნეპრი“), იმრეკოვი („ჩერ-

ნომორეცი“).

დუბლიორები — 1:0.

„ზენიტი“ — „შტაჰლინი“ 2:2 (0:1). გოლები: ტარასოვი-2 („შტაჰლინი“), სტეპანოვი, ჩუხლოვი („ზენიტი“).

გაფრთხილებს შერბაკი („შტაჰლინი“).

დუბლიორები — 0:0.

„დინამო“ (მინსკი) — „ლოკომოტივი“ 1:1 (1:0). გოლები: მარხელი („დინამო“), ილიალებიტოვი („ლოკომოტივი“).

დუბლიორები — 1:0.

ამ ტურში გატანილია 23 ბურთი. 14 გოლი მოდის მასპინძლების ანგარიშზე, 9 ბურთი კი სტუმრებმა გაიტანეს. სულ კი წლებიდან გათამაშებულ გატანილია 432 გოლი, აქედან 275-ჯერ აიღეს სტუმართა კარი, ხოლო 157-ჯერ ბურთი მასპინძელთა კარში აღმოჩნდა.

ბომბარდირთა დავაში ლიდრობას განაგრძობს ს. როდინოვი. მის ანგარიშზე 16 ბურთია, ოთხ ბურთით ნაკლებს გაიტანა კონსტანტინევი („ჩერნომორეცი“). 11-11 ბურთი აქვთ გატანილი მოსკოვის

დინამოელებს, ლობოვოვსკის და კოლიკოვს.

წლებიდან გათამაშებულ გატანილია 432 გოლი, აქედან 275-ჯერ აიღეს სტუმართა კარი, ხოლო 157-ჯერ ბურთი მასპინძელთა კარში აღმოჩნდა.

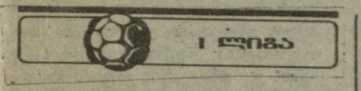
ბათუმის ცხრილი

დუბლიორთა შედეგები

მდგომარეობა 27 სექტემბრისთვის

ტ.მ.ფ.წ.	ბ.	ქ.
„დინამო“ მს.	26	17
„სპარტაკი“	26	15
„დნეპრი“	26	15
„დინამო“ კ.	26	14
„ჟალჯირისი“	26	14
„ლოკომოტი“	26	12
„დინამო“ თბ.	26	10
„დინამო“ მ.	26	12
„ტორპედო“	24	10
„არარატი“	26	8
„შახტიორი“	26	8
„შტაჰლინი“	25	6
„პატიოტი“	26	5
„ზენიტი“	26	6
„როტორი“	25	5
„ჩერნომორ.“	26	4

ლიგა

ბათუმში გაიმართა I ლიგის ფეხბურთელთა საკაპიტანო პირველობის XXXV ტურის ბოლო მატჩი. ბათუმის „დინამომ“ ტრანსილარის „ჟუბანს“ უმასპინძლა.

თამაში დამთავრდა ფრედ — 0:0.

ტურის სხვა მატჩები: „ფახთაქორი“ (ტაშკენტი) — „სპარტაკი“ (ორჯონიკიძე) 1:0, „კაიარტი“ (ალმა-ათა) — „ნეტოტი“ (ბაქო) 2:0, „გეოლოგი“ (ტელშენი) — „შტაჰლინი“ (ხაბროვო) 2:0, „შინიცი“ (იაროსლავლი) — ასკ (დონის როსტოვი) 2:2, „დინამო“ (სტავროპოლი) — „კოტაიკი“ (აბოთიანი) 4:1, „ფაქლო“ (ვორონეჟი) — „ნისტრუ“ (კიშინიოვი) 2:1, „როსტესლმაში“ (დონის როსტოვი) — „ტავრია“ (სიმფეროპოლი) 1:2, ცსკა — „დაუგავა“ (რიგა) 1:1, „კუზბასი“ (კემეროვო) — ასკ „კარპატი“ (ლოვოვი) 2:0.

UEFA ევროპის საკლუბო ტურნირები

საბასურო მატჩების წინ

თამაშობენ და გვიხსენით პირველი შეხვედრის შედეგები: „შტუტგარტი“ (გფრ) — „ფეინორდი“ (პოლანდია) 2:0; „ატლეტიკო“ (მადრიდი, ესპანეთი) — „ფორენტინა“ (იტალია) 1:0, „სპორტინგი“ (პორტუგალია) — „ნაპოლი“ (იტალია) 0:0.

თასების მფლობელთა თასის გათამაშებაზე მოსკოვის „ტორპედოს“ უკვე თამაში შეუძლია მეორე ეტაპისთვის მზადების დაწყება. როგორც ვახსოვთ, მან გამანადგურებელი ანგარიშით დაამარცხა ირანდის „ჟორჯ სიტვი“ — 5:0. ამ მატჩის უშუალო მხილველები ალბათ დაგვეთანხმებით, რომ ირანდის კლუბი საკმაოდ ჩამორჩება „ტორპედოს“ სათამაშო კლასით და, ამიტომაც, რაიმე მოულოდნელობაზე ლაპარაკი განმეორებით შეხვედრაში ზედმეტად მივაჩინია.

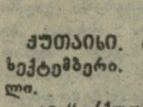
ძალზე საინტერესო მდგომარეობა ჩემპიონთა თასის გათამაშების ტურნირში. როგორც ვიცით, საბჭოთა კავშირიდან აქ დეპორტირების რისკის „დნეპრი“ მონაწილეობს. ჩრდილოეთ ირლანდიის „ლინფოლდანი“ სტუმრად ანგარიშით 2:1 გამარჯვების შემდეგ, საფეხბურთო, რომ დნეპროპეტროვსკელი ფეხბურთელები ხელში არ გაუშვებენ ასეთ ხელსაყრელ შესაძლებლობას. მაგრამ, მოდით, თვალი გადავავლოთ „დნეპრის“ პოტენციურ მეტოქეებს.

რუმინეთისა და საერთოდ, ევროპის ერთ-ერთმა უძლიერესმა კლუბმა, „სტრაუპი“ შინ ანგარიშით 4:0 დაამარცხა ისლანდიის „ფრამი“ და სერიოზული განაცხადი გააკეთა შემდეგ ეტაპზე გასასვლელად. ექვსი არ იქვევს დასავლეთგერმანულ კლუბ „ბაიერის“ გამარჯვებაც, რომელმაც პირველ შეხვედრაში სტუმრად დაამარცხა შოტლანდიის „გლასგო რინგერსი“ — 3:1. კარგად ითამაშა მეტოქის მოვლანზე პორტუგალიის „ბენფიკამაც“, რომელმაც ანგარიშით 2:1 სძლია ირლანდიის „დერი სიტის“. ფრე — 0:0, ასე ითამაშეს ნორვეგიის „რუსენბორგმა“ და ბელგიის „მეჰელენმა“, რაც გარკვეულ უარტაგებას ანიჭებს ამ უკანასკნელს საკუთარ მინდობზე თამაშის წინ. სამი მშრალი ბურთი გაიტანა მეტოქის მოედანზე მადრიდის „რეალმა“ და ამით „ლუქსემბურგის“ „სპორს“, ალბათ, შემდგომი წარბეჭდვის ყოველგვარი იმედი გადუქურდა. ძალზე საინტერესო იქნება შედეგის „მალმოსა“ და იტალიის „ინტერის“ შეხვედრაც. პირველი მატჩი იტალიელებმა მინიმალური ანგარიშით 0:1 წააგეს და ახლა ყოველნაირად შეეცდებიან შინ რევანშის აღებას.

ერთი სიტყვით, „დნეპრს“ წინ ძალზე ძლიერი მეტოქეები ელოდება.

თუმცა, მოდით, ნუ გავუსწრებთ მოვლენებს და დავიცდით საღამომდე, რომელიც ბევრ საინტერესოს გვპირდება.

სსრ კავშირის ჩამოტანა რაზმით

ბაქარაძე, როგორც ჩამოტანა რაზმით

მუთისი. რაზმის მოედანი. 25 სექტემბერი. 3 ათასი მაყურებელი.

„აია“ (ქუთაისი) — სხა (მონინი) 15:10 (15:3).

„აია“: ზუგუი, უროვლიანი, ხაშაშურიძე, გეგუჩაძე, ე. ძაგნიძე, ნ. ძაგნიძე, ლოსაბერიძე, ფირცხაღავა, ტურქელაძე, ლილეაშვილი, ფეხაძე, ისაკაძე, ნაჭევია, ოდიშარია, ზ. ლიპარტელიანი.

სხა: ვორობაიევი, ვინოზოვი (ხორკინი, 52), დიატლოვი, კახატინი, სუხოვი, მირონოვი, ფრანცუშკოვი, კირიაკოვი, ბურნიხტროვი, ლახტინი (კორიაბინი, 41), ოვჩინიკოვი, კლიმენკო, ემელიანოვი, ნოკოლოვი, ტინოზოვი.

მსაჯი — ალექსანდრე ბერზინი (მოსკოვი).

გოლები: „აია“ — ლელო (5, ნაჭევია), გარდასხვა, არკინი (12) და 2 საჭარიშო (25, 39); სხა — 2 საჭარიშო (15, 45; ვორობაიევი), ლელო (75, ტინოზოვი).

სას-ს კარის ხაზს მიღმა ნუგზარ ძაგნიძემ რთული პოლიციური გარდასახა ლელო — 6:0.

წარმატებამ ჩვენებს ფრთხილ შეასხა. მალე კვლავ ძაგნიძემ ისახელა თავი. სტუმრებმა ქუთაისელთა დამარტყმელი წამით ქუთაისელურად დატოვეს; ნუგზარმაც ისარგებლა ამით და ერთობ უხერხული მდგომარეობიდან, შემობრუნებით ზუსტად დაარტყა არკინი — 9:0.

ლირსეულ მეტოქეთა შეხვედრაში ერთი მხარის ესოდენ მალ დაწინაურებას არავინ ელოდა. მაგრამ ამას ახსნა ადვილად მოეძებნება. საქმე ისაა, რომ ამ დღეს კვლავ გაბრწყინეს „აიას“ და საქართველოს ეროვნული ნაკრების ნახევარმცველებმა — ძაგნიძემ და მამუკა ლოსაბერიძემ. ლოსაბერიძემ დაამტკიცა, რომ იგი უდავოდ უმაღლესი ლიგის საუკეთესო მეცხრე ნომერია, ძაგნიძემ კი პირდაპირ მიზანში ამოიღო მეტოქის კარი — ხუთჯერ დაარტყა არკინითა და თუმცა მხოლოდ ერთხელ მოაღწია მიზანს, როგორც შემდეგ გამოირკვა, ეს გოლი ქეშარიტად „ოქროსი“ ყოფილა.

მე-15 წუთზე „აია“ თამაშარტად აღმოჩნდა და ევროპაშიც ზუსტად დაარტყა საჭარიშო, რასაც ძაგნიძემ კიდევ ორი, მეტად რთული საჭარიშოს შეგდებათ უმასხა — 15:3.

შესვენების შემდეგ გააფრთხილებს სხა იერიშზე გადმოვიდა, მაგრამ მასპინძლებმა ვეცუკურად გაუმკლავდნენ სტუმრებს. ამიტომ, თუ ბრკე ტინოზოვის მიერ მატჩის ბოლოს გატანილ ლელოს არ ჩავთვლით, სასა ბურთის გატანის შანსი, ფაქტურად, არც ქონია. და მინც, თამაშის მიწურულს სხა-ს სხვაობა 5 ქულამდე შეამცირა, მაგრამ აქ ქუთაისელებმა იყარაღწეს, თამაში სტუმართა ნახევარზე გადაიტანეს, კინაღამ ლელოც გაიტანეს, თუმცა ამ წარუმატებლობას გამარჯვებისთვის აღარაფერი დაუკლია.

ბათუმის ცხრილი

მდგომარეობა 27 სექტემბრისთვის

ტ.მ.ფ.წ.	ბ.	ქ.
ცსკა	33	21
„კაიარტი“	34	20
„ტავრია“	33	20
„ფაქლო“	33	16
„ფახთაქორი“	34	15
„დინამო“ სტ.	33	14
„ნეტოტი“	33	14
„გეოლოგი“	34	15
„ტავრია“	33	14
„ნისტრუ“	34	16
„მეტალიურგი“	33	14
„კოტაიკი“	33	11
„ტორპედო“	32	14
„შინიცი“	34	10
„როსტესლ.“	33	9
„სპარტაკი“	33	10
„დინამო“ ბ.	34	9
„ჟუბანი“	34	9
ასკ რ.	33	7
„კუზბასი“	33	7
„დაუგავა“	34	6
ასკ „კარპატი“	34	5

საბასურო მატჩების წინ

რახან საუბარი უფას-ს თასის გათამაშებით დავიწყებთ, აქვე გავიხსენოთ ამ ტურნირში მონაწილე სხვა საბჭოთა გუნდების შედეგები პირველ მატჩებში: „ზენიტი“ (ლუნივრადი) — „ნესტევი“ (დანი) 3:1, „ჟალჯირისი“ (ვილნიუსი) — „გიორგობოგი“ (შევი) 2:0, „დინამო“ (კიევი) — ბეკ-მ (უნგრეთი) 4:0.

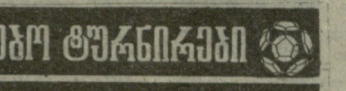
უდავოა, რომ გათამაშების მეორე წრეში გასვლის ყველაზე რეალური შანსი კიეველ ფეხბურთელებს აქვთ, რომლებმაც, არ შეეცდებიან თუ ვიტყვით, თავიანთი საუკეთესო მატჩი ითამაშეს წლებიდან სეზონში. გატანილი ოთხი მშრალი გოლი თითქმის ასპროცენტთან გარანტიას აძლევს „დინამოს“.

თავის გამოჩენის კარგი შესაძლებლობა მიეცა ლენინგრადის „ზენიტს“, რომელიც თავის მეტოქეზე მთელი თავით მაღლა იდგა პირველ მატჩში. რა თქმა უნდა, ანგარიში 3:1 გარკვეულად ამოწმების უფლებასაც იძლევა, მაგრამ ლენინგრადელებს არ უნდა დააფიქსელეთ, რომ მეტოქის მინდობზე მათ კარში გატანილი ორი უკანასკნელი გოლი საერთო გამარჯვებას „ნესტევის“ მიანიჭებს.

ყველაზე რთული მატჩი ამ ტურნირში მიანიჭებენ ვილნიუსის „ჟალჯირისს“ მოელის „გიორგობოგი“ არ არის ის გუნდი, რომელიც ადვილად დასთმობს პოზიციებს და ბოლომდე არ იბრძოლებს გამარჯვებისთვის, მითუმეტეს, საკუთარ მოედანზე. ამის თქმის საბაზს გვაძლევს ის ფაქტი, რომ ისინი უკვე ლარჯერ ფლობდნენ უფას-ს და ამჯერადაც ყველაფერს ილონებენ იმისთვის, რომ გააგრძელონ ბრძოლა ევროპის საკლუბო ტურნირების ძალზე საპატიო პრიზის მოსაპოვებლად.

საერთოდ, ამ ტურნირის წილისყარს ერთმანეთის წინაშე პირველი ეტაპზე არ დაუყენებია ძლიერი კოლექტივები. არ ყოფილა მოულოდნელი შედეგები პირველ მატჩებშიც, მაგრამ მინც უნდა გამოვყოთ სამი წყვილი, სადაც შედეგები თანაბარობის დონეზე იქნება.

ლიგა

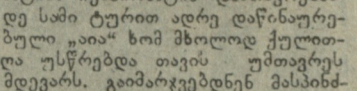

ბათუმში გაიმართა I ლიგის ფეხბურთელთა საკაპიტანო პირველობის XXXV ტურის ბოლო მატჩი. ბათუმის „დინამომ“ ტრანსილარის „ჟუბანს“ უმასპინძლა.

თამაში დამთავრდა ფრედ — 0:0.

ტურის სხვა მატჩები: „ფახთაქორი“ (ტაშკენტი) — „სპარტაკი“ (ორჯონიკიძე) 1:0, „კაიარტი“ (ალმა-ათა) — „ნეტოტი“ (ბაქო) 2:0, „გეოლოგი“ (ტელშენი) — „შტაჰლინი“ (ხაბროვო) 2:0, „შინიცი“ (იაროსლავლი) — ასკ (დონის როსტოვი) 2:2, „დინამო“ (სტავროპოლი) — „კოტაიკი“ (აბოთიანი) 4:1, „ფაქლო“ (ვორონეჟი) — „ნისტრუ“ (კიშინიოვი) 2:1, „როსტესლმაში“ (დონის როსტოვი) — „ტავრია“ (სიმფეროპოლი) 1:2, ცსკა — „დაუგავა“ (რიგა) 1:1, „კუზბასი“ (კემეროვო) — ასკ „კარპატი“ (ლოვოვი) 2:0.

ლიგა

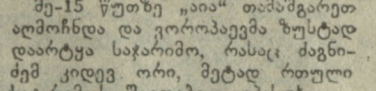

ბათუმში გაიმართა I ლიგის ფეხბურთელთა საკაპიტანო პირველობის XXXV ტურის ბოლო მატჩი. ბათუმის „დინამომ“ ტრანსილარის „ჟუბანს“ უმასპინძლა.

თამაში დამთავრდა ფრედ — 0:0.

ტურის სხვა მატჩები: „ფახთაქორი“ (ტაშკენტი) — „სპარტაკი“ (ორჯონიკიძე) 1:0, „კაიარტი“ (ალმა-ათა) — „ნეტოტი“ (ბაქო) 2:0, „გეოლოგი“ (ტელშენი) — „შტაჰლინი“ (ხაბროვო) 2:0, „შინიცი“ (იაროსლავლი) — ასკ (დონის როსტოვი) 2:2, „დინამო“ (სტავროპოლი) — „კოტაიკი“ (აბოთიანი) 4:1, „ფაქლო“ (ვორონეჟი) — „ნისტრუ“ (კიშინიოვი) 2:1, „როსტესლმაში“ (დონის როსტოვი) — „ტავრია“ (სიმფეროპოლი) 1:2, ცსკა — „დაუგავა“ (რიგა) 1:1, „კუზბასი“ (კემეროვო) — ასკ „კარპატი“ (ლოვოვი) 2:0.

ლიგა

ბათუმში გაიმართა I ლიგის ფეხბურთელთა საკაპიტანო პირველობის XXXV ტურის ბოლო მატჩი. ბათუმის „დინამომ“ ტრანსილარის „ჟუბანს“ უმასპინძლა.

თამაში დამთავრდა ფრედ — 0:0.

ტურის სხვა მატჩები: „ფახთაქორი“ (ტაშკენტი) — „სპარტაკი“ (ორჯონიკიძე) 1:0, „კაიარტი“ (ალმა-ათა) — „ნეტოტი“ (ბაქო) 2:0, „გეოლოგი“ (ტელშენი) — „შტაჰლინი“ (ხაბროვო) 2:0, „შინიცი“ (იაროსლავლი) — ასკ (დონის როსტოვი) 2:2, „დინამო“ (სტავროპოლი) — „კოტაიკი“ (აბოთიანი) 4:1, „ფაქლო“ (ვორონეჟი) — „ნისტრუ“ (კიშინიოვი) 2:1, „როსტესლმაში“ (დონის როსტოვი) — „ტავრია“ (სიმფეროპოლი) 1:2, ცსკა — „დაუგავა“ (რიგა) 1:1, „კუზბასი“ (კემეროვო) — ასკ „კარპატი“ (ლოვოვი) 2:0.

საბასურო მატჩების წინ

რახან საუბარი უფას-ს თასის გათამაშებით დავიწყებთ, აქვე გავიხსენოთ ამ ტურნირში მონაწილე სხვა საბჭოთა გუნდების შედეგები პირველ მატჩებში: „ზენიტი“ (ლუნივრადი) — „ნესტევი“ (დანი) 3:1, „ჟალჯირისი“ (ვილნიუსი) — „გიორგობოგი“ (შევი) 2:0, „დინამო“ (კიევი) — ბეკ-მ (უნგრეთი) 4:0.

უდავოა, რომ გათამაშების მეორე წრეში გასვლის ყველაზე რეალური შანსი კიეველ ფეხბურთელებს აქვთ, რომლებმაც, არ შეეცდებიან თუ ვიტყვით, თავიანთი საუკეთესო მატჩი ითამაშეს წლებიდან სეზონში. გატანილი ოთხი მშრალი გოლი თითქმის ასპროცენტთან გარანტიას აძლევს „დინამოს“.

თავის გამოჩენის კარგი შესაძლებლობა მიეცა ლენინგრადის „ზენიტს“, რომელიც თავის მეტოქეზე მთელი თავით მაღლა იდგა პირველ მატჩში. რა თქმა უნდა, ანგარიში 3:1 გარკვეულად ამოწმების უფლებასაც იძლევა, მაგრამ ლენინგრადელებს არ უნდა დააფიქსელეთ, რომ მეტოქის მინდობზე მათ კარში გატანილი ორი უკანასკნელი გოლი საერთო გამარჯვებას „ნესტევის“ მიანიჭებს.

ყველაზე რთული მატჩი ამ ტურნირში მიანიჭებენ ვილნიუსის „ჟალჯირისს“ მოელის „გიორგობოგი“ არ არის ის გუნდი, რომელიც ადვილად დასთმობს პოზიციებს და ბოლომდე არ იბრძოლებს გამარჯვებისთვის, მითუმეტეს, საკუთარ მოედანზე. ამის თქმის საბაზს გვაძლევს ის ფაქტი, რომ ისინი უკვე ლარჯერ ფლობდნენ უფას-ს და ამჯერადაც ყველაფერს ილონებენ იმისთვის, რომ გააგრძელონ ბრძოლა ევროპის საკლუბო ტურნირების ძალზე საპატიო პრიზის მოსაპოვებლად.

საერთოდ, ამ ტურნირის წილისყარს ერთმანეთის წინაშე პირველი ეტაპზე არ დაუყენებია ძლიერი კოლექტივები. არ ყოფილა მოულოდნელი შედეგები პირველ მატჩებშიც, მაგრამ მინც უნდა გამოვყოთ სამი წყვილი, სადაც შედეგები თანაბარობის დონეზე იქნება.

საბასურო მატჩების წინ

რახან საუბარი უფას-ს თასის გათამაშებით დავიწყებთ, აქვე გავიხსენოთ ამ ტურნირში მონაწილე სხვა საბჭოთა გუნდების შედეგები პირველ მატჩებში: „ზენიტი“ (ლუნივრადი) — „ნესტევი“ (დანი) 3:1, „ჟალჯირისი“ (ვილნიუსი) — „გიორგობოგი“ (შევი) 2:0, „დინამო“ (კიევი) — ბეკ-მ (უნგრეთი) 4:0.

უდავოა, რომ გათამაშების მეორე წრეში გასვლის ყველაზე რეალური შანსი კიეველ ფეხბურთელებს აქვთ, რომლებმაც, არ შეეცდებიან თუ ვიტყვით, თავიანთი საუკეთესო მატჩი ითამაშეს წლებიდან სეზონში. გატანილი ოთხი მშრალი გოლი თითქმის ასპროცენტთან გარანტიას აძლევს „დინამოს“.

თავის გამოჩენის კარგი შესაძლებლობა მიეცა ლენინგრადის „ზენიტს“, რომელიც თავის მეტოქეზე მთელი თავით მაღლა იდგა პირველ მატჩში. რა თქმა უნდა, ანგარიში 3:1 გარკვეულად ამოწმების უფლებასაც იძლევა, მაგრამ ლენინგრადელებს არ უნდა დააფიქსელეთ, რომ მეტოქის მინდობზე მათ კარში გატანილი ორი უკანასკნელი გოლი საერთო გამარჯვებას „ნესტევის“ მიანიჭებს.

ყველაზე რთული მატჩი ამ ტურნირში მიანიჭებენ ვილნიუსის „ჟალჯირისს“ მოელის „გიორგობოგი“ არ არის ის გუნდი, რომელიც ადვილად დასთმობს პოზიციებს და ბოლომდე არ იბრძოლებს გამარჯვებისთვის, მითუმეტეს, საკუთარ მოედანზე. ამის თქმის საბაზს გვაძლევს ის ფაქტი, რომ ისინი უკვე ლარჯერ ფლობდნენ უფას-ს და ამჯერადაც ყველაფერს ილონებენ იმისთვის, რომ გააგრძელონ ბრძოლა ევროპის საკლუბო ტურნირების ძალზე საპატიო პრიზის მოსაპოვებლად.

საერთოდ, ამ ტურნირის წილისყარს ერთმანეთის წინაშე პირველი ეტაპზე არ დაუყენებია ძლიერი კოლექტივები. არ ყოფილა მოულოდნელი შედეგები პირველ მატჩებშიც, მაგრამ მინც უნდა გამოვყოთ სამი წყვილი, სადაც შედეგები თანაბარობის დონეზე იქნება.

საბასურო მატჩების წინ

რახან საუბარი უფას-ს თასის გათამაშებით დავიწყებთ, აქვე გავიხსენოთ ამ ტურნირში მონაწილე სხვა საბჭოთა გუნდების შედეგები პირველ მატჩებში: „ზენიტი“ (ლუნივრადი) — „ნესტევი“ (დანი) 3:1, „ჟალჯირისი“ (ვილნიუსი) — „გიორგობოგი“ (შევი) 2:0, „დინამო“ (კიევი) — ბეკ-მ (უნგრეთი) 4:0.

უდავოა, რომ გათამაშების მეორე წრეში გასვლის ყველაზე რეალური შანსი კიეველ ფეხბურთელებს აქვთ, რომლებმაც, არ შეეცდებიან თუ ვიტყვით, თავიანთი საუკეთესო მატჩი ითამაშეს წლებიდან სეზონში. გატანილი ოთხი მშრალი გოლი თითქმის ასპროცენტთან გარანტიას აძლევს „დინამოს“.

თავის გამოჩენის კარგი შესაძლებლობა მიეცა ლენინგრადის „ზენიტს“, რომელიც თავის მეტოქეზე მთელი თავით მაღლა იდგა პირველ მატჩში. რა თქმა უნდა, ანგარიში 3:1 გარკვეულად ამოწმების უფლებასაც იძლევა, მაგრამ ლენინგრადელებს არ უნდა დააფიქსელეთ, რომ მეტოქის მინდობზე მათ კარში გატანილი ორი უკანასკნელი გოლი საერთო გამარჯვებას „ნესტევის“ მიანიჭებს.

ყველაზე რთული მატჩი ამ ტურნირში მიანიჭებენ ვილნიუსის „ჟალჯირისს“ მოელის „გიორგობოგი“ არ არის ის გუნდი, რომელიც ადვილად დასთმობს პოზიციებს და ბოლომდე არ იბრძოლებს გამარჯვებისთვის, მითუმეტეს, საკუთარ მოედანზე. ამის თქმის საბაზს გვაძლევს ის ფაქტი, რომ ისინი უკვე ლარჯერ ფლობდნენ უფას-ს და ამჯერადაც ყველაფერს ილონებენ იმისთვის, რომ გააგრძელონ ბრძოლა ევროპის საკლუბო ტურნირების ძალზე საპატიო პრიზის მოსაპოვებლად.

საერთოდ, ამ ტურნირის წილისყარს ერთმანეთის წინაშე პირველი ეტაპზე არ დაუყენებია ძლიერი კოლექტივები. არ ყოფილა მოულოდნელი შედეგები პირველ მატჩებშიც, მაგრამ მინც უნდა გამოვყოთ სამი წყვილი, სადაც შედეგები თანაბარობის დონეზე იქნება.

საბასურო მატჩების წინ

რახან საუბარი უფას-ს თასის გათამაშებით დავიწყებთ, აქვე გავიხსენოთ ამ ტურნირში მონაწილე სხვა საბჭოთა გუნდების შედეგები პირველ მატჩებში: „ზენიტი“ (ლუნივრადი) — „ნესტევი“ (დანი) 3:1, „ჟალჯირისი“ (ვილნიუსი) — „გიორგობოგი“ (შევი) 2:0, „დინამო“ (კიევი) — ბეკ-მ (უნგრეთი) 4:0.

უდავოა, რომ გათამაშების მეორე წრეში გასვლის ყველაზე რეალური შანსი კიეველ ფეხბურთელებს აქვთ, რომლებმაც, არ შეეცდებიან თუ ვიტყვით, თავიანთი საუკეთესო მატჩი ითამაშეს წლებიდან სეზონში. გატანილი ოთხი მშრალი გოლი თითქმის ასპროცენტთან გარანტიას აძლევს „დინამოს“.

თავის გამოჩენის კარგი შესაძლებლობა მიეცა ლენინგრადის „ზენიტს“, რომელიც თავის მეტოქეზე მთელი თავით მაღლა იდგა პირველ მატჩში. რა თქმა უნდა, ანგარიში 3:1 გარკვე

სსრ კავშირის ჩემპიონატი კალათბურთში პირველი უცხოელი საბჭოთა კლუბი

გაიმართა კალათბურთულ ვაჟთა საკავშირო ჩემპიონატის ორი მატჩი. **დონეცკი.** ტურნირის პირველი სენსაცია სწორედ მეზობელ ქალაქში მოხდა, სადაც ადგილობრივი „შახტორი“ სსრ კავშირის შარშანდელ ჩემპიონს კიევის „ბუდიველნიკს“ ხელდებოდა. უკრაინის დედაქალაქის კალათბურთელებმა პირველი ტაიმი მინიმალური უპირატესობით მოიგეს — 54:53, მაგრამ შესვენების შემდეგ მასპინძლებმა აქტიური და შედეგიანი თამაშით ხელთ იგდეს ინიციატივა და 10-ქულიან უპირატესობას მიადგინეს 108:98.

მეორე დღეს, ამ უნდების განმეორებით შეხვედრაში ჩემპიონმარის ვაი-ვაგლახით აიღო რევენში — 99:97 (54:49).

ალმა-ათა. შინ ვერც არმიელმა კალათბურთელებმა მიადგინეს აბსოლუტურად საუკეთესო შედეგს. რიგის ვეფთხან პირველ ორთაბრძოლაში გამარჯვება სტუმრებს დარჩათ 91:88, აღმართელებმა კი მეორე შეხვედრა მოიგეს — 95:69. **ვილნიუსი.** ჩვენ უკვე ვიუწყებოდით იმის შესახებ, რომ ადგილობრივმა „სტატბამ“ ორი ვასელითი მატჩი ესტონეთის დედაქალაქში წააგო „კალევთან“. მარჩილონიისის წასვლა უცხოეთში „სტატბა-სათვის“ დიდი დანაკლისია და გუნდის ხელმძღვანელებმა მისი ანაზღაურება საკმაოდ ორიგინალური გზით გადაწყვიტა. კონტრაქტით მიღებული თანხის ნაწილით მან ახალი კონტრაქტი დადო კანადაში მცხოვრებ (ტორონტოში) ლიტვულ კალათბურთელთან იონას კრაპისთან (სიბილი — 208 სანტიმეტრი). კრაპისი, რომელიც კანადის ოლიმპიური ნაკრების ცენტრალური თავდამსხმელი იყო, სულ მალე ჩავა ვილინუსში. იგი იქნება საბჭოთა კლუბებში მოთამაშე პირველი უცხოელი კალათბურთელი.

ლიონის ტურნირზე

უცხოურ პრესაში იბეჭდება ინფორმაცია იმ ბლიცტურნირების შესახებ, რომლებიც ტარდება ევროპაში ახალი საკალათბურთო სეზონის წინ. ამჯერად საუბარი გვექნება ლონონში ჩატარებულ შეჯიბრებაზე. ეს ტურნირი იმითაა საინტერესო, რომ მასში მონაწილეობდა საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი კიევის „ბუდიველნიკი“. კიეველები ტურნირზე წარუმატებლად გამოვიდნენ, რაც მნიშვნელოვანწილად იმით აიხსნება, რომ ისინი შესუსტებული შემადგენლობით თამაშობდნენ. პირველ ტურში საფრანგეთის „ასველმა“ სძლია ზაგრების „ციბონას“ 77:72, ხოლო „ბუდიველნიკმა“ წააგო ამერიკელებთან — 99:82 (67:34). მესამე ადგილისათვის მატჩში „ციბონამ“ სძლია „ბუდიველნიკს“ — 94:82 (39:40). პირველი ადგილი ტურნირზე მოიპოვა „ასველმა“, რომელმაც სძლია ამერიკელთა ნახევრად პროფესიულ გუნდს — 94:77 (51:37).

მერაბ კალანდიაძე.

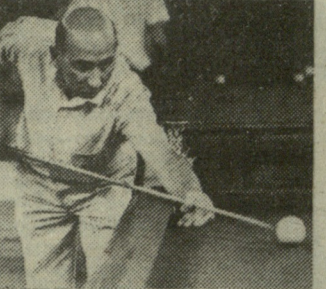
360000 ლაზა მანა მამიდაძე

საპარტვილოს ჩემპიონატი ბილიარდში

გივი კობონიძემ ალგერისაში მჭერა გააყვალა ლაზაში გახიზნარებულ ბურთს და ორივე ხელი კიხთან ერთად მაღლა აღმართა. მაყურებელმაც არ დაიშურა ოვაცია, — ისინი მიესალმებოდნენ საქართველოს 1989 წლის ჩემპიონს ბილიარდში.

ვინც შეჯიბრებას ადევნებდა თვალს, ალბათ დარწმუნდა რომ გობონიძის გამარჯვება კანონზომიერი იყო, ისევე, როგორც სხვა ფინალისტის — როსტომ მაჩაიძის მიერ მეორე ადგილის მოპოვება. დავით ბერსენიძე? იგი მეოთხედ-დინალში გამოეთქა ბრძოლას, შემდეგ გვითხრა, ხელი მტკიავ (ბილიარდის მიზეზით არა) და ამჟამად ვმკურნალობ.

მამ ასე, საქართველოს წლევედელმა ჩემპიონატმა ბილიარდში წარმატებით ჩაიარა. დარწმუნებული ვარ, რომ მათ, ვინც ადრე

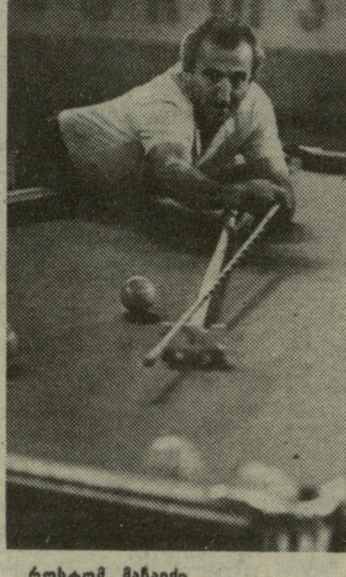
გივი კობონიძე

თავგამოდებდნენ იბრძოდა ბილიარდის აკრძალვისათვის და ახლაც არის მზად ამისთვის, საკუთარი თვლით ენახათ შეჯიბრება, შეცვლიდნენ აზრს ან დაეკვიდებოდნენ მაინც მის სისწორეში. არადა, ასეთმა „აღფრგვიამ“ ბილიარდის მიმართ თითქმის მთლიანად ჩაკლა ამ თამაშის კერები თბილისში. მუშტაილის პარკში მთელი სამოცი წელი იდგა ბილიარდის მაგიდები, ზევი მოყვარული იყრიდა იქ თავს. ისიც გამოკეტეს „ზემოდან“ ბრძანებით. ლფრო ადრე ასეთი ბედი ეწია სხვა კერებსაც.

ბილიარდისადმი ასეთი დამოკიდებულების მიზეზი ალბათ ყველაზესთვის ცნობილია: ოფიციალური ხელისუფალნი სათამაშო კლუბებს ანარქული თამაშის ბუნებად თვლიდნენ. მართალი უნდა ითქვას, ამ აზრის გავრცელების თვით სათამაშო ადგილებს ინტერვიოც უწყობდა ხელს: ულაზით, „ჩამომენძილი“ და სიგარეტის ბოლით გამპეტარტული ოთახები, რომელიც მართალია ჰგავდა სიგარეტ ადგილს. მაგრამ იმაზე კი არაფერ ზრუნავდა, რომ მათთვის სათანადო იერი მიეცათ და „კულტურულ“ დაწესებულებად ექცათ. ხოლო ფულზე თამაშს კი, ადამიანი თუ მოინდომებს, ლორთშიც მოახერხებს. არავისთვის უცხო არ უნდა იყოს იატაკქვეშა ტოტალიტატორის ამბავი, თუნდაც ფეხბურთში. თუ მართალია „დემოკრატიულად“ განვსჯით, კაცი, რომელიც ბილიარდის დიდი მოყვარულია და თავის სუფალ დროს სიამოვნებით იღებს

ხელში კისს, არ უნდა აიძულო დივიწყის საკუთარი გატაცება და ითამაშოს, ვთქვათ, მაგდის ჩოგბურთი. მით უმეტეს ახლა, როცა მთელი ქვეყანაში ფართოდ ეხსენება გზა ბილიარდის განვითარებას, უკვე ჩამოყალიბდა საკავშირო ფედერაციაც. რადგან სიტუაციამ მოიტანა, ვსვავთ კითხვას: როდის შეიქმნება საქართველოს ფედერაცია? ცხადია, დამოუკიდებელ ორგანიზაციას ვგულისხმობთ და არა საკავშირო ფედერაციის „დინამიტს“. სხვათა შორის, სულ მალე ტაშენტში ჩატარდება საერთაშორისო ტურნირი ბილიარდში საბჭოთა კავშირისა და აზიის ქვეყნების მონაწილეობით. იქ იასპარეზებენ გივი კობონიძე, როსტომ მაჩაიძე, დავით ბერსენიძე და შესაძლოა, სხვებიც ჩვენი რეპაზულაციდან...

გ. კობონიძემ ფინალში გამარჯვება ძალზე მხელ ორთაბრძოლაში მოიპოვა. არადა, თავდაპირველად საამისო არაფერი ჩანდა: კობონიძემ მთელი პირველი ორი პარტია ანგარიშებით 76:50 და 67:63 (ბოლო ბურთით), იგი წინ იყო მესამე პარტიაშიც. მაგრამ რ. მაჩაიძემ ზედხელ ოთხი ზუსტი დარტყმა შეასრულა და პარტია გადა-

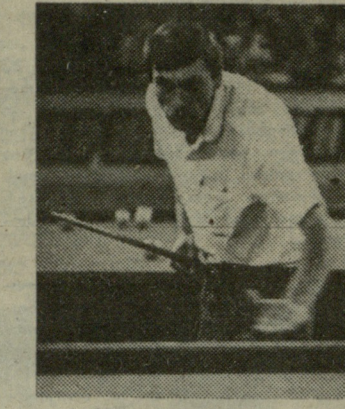
როსტომ მაჩაიძე

არჩინა — 65:65 (ბოლო ბურთი). ვინც კარგად ვერ ერკვევა ბილიარდის წესებში, მათთვის ვიტყვით, რომ მონაწილეები თამაშობდნენ ე. წ. პირამიდის, სადაც გამარჯვებულად ითვლება ის, ვინც პირველი მოგარეგებს 71 ქულას. მაგდინაზე 16 ბურთია 1-დან 15-მდე ნომრით, მეთექვსმეტე — დასარტყმელია. თუ თამაშში ორილა დარჩა მაგდინაზე, იგებს ის, ვინც ბოლო მათგანს ჩააგდებს.

თამაშის ბედი მეოთხე პარტიაში, კვლავ თანაბარ ორთაბრძოლაში გადაწყდა. ერთ ეპიზოდში მაჩაიძემ, 49 წლის მშენებელმა ინიცირება, სისუსტე ვერ გამოიჩინა, რითაც კარგად ისარგებლა მისმა უადრესად დამოკიდებმა მეტოქემ და შეასრულა ის ზუსტი დარტყმა, რომელზედაც ამ წერილის დასაწყისში გაიმბეჭ. საქართველოს ჩემპი-

ონი ბილიარდში 56 წლისაა, იგი თბილისის სახელმწიფო აბორდონის ლიტერატურის მთავარი, თბილისში რამდენი ბილიარდის მოყვარულისთვის არ არის ცნობილი გივი კობონიძის ოსტატობა.

მესამე ადგილზე ასევე საინტერესო შეხვედრა გაიმართა, ცხინვალელებმა ინიცირება ურუხბეკ ბეკოევმა ორი თითქმის უმიმდლო პარტია მოიგო, რითაც თავის სასარგებლოდ გადაწყვიტა შეხვედრის ბედი — 31:74; 71:9; 76:64,

ურუხბეკ ბეკოევი

77:57. იგი თბილისელ ჯემალ მესხს ხელდებოდა. კითხვის პარკის ბავშვთა კალათბურთის სისახლს დარბაზი, სადაც ჩემპიონატი მიმდინარეობდა, რესპექტაბელურ საბილიარდო კლუბს ჰგავდა — იქ თითქმის ყველა იცნობდა ერთმანეთს, მაგრამ დარბაზის ფოთე შესვენებებზე მუშტაილის პარკის გულშემამტკვართა კუთხეს ემსგავსებოდა, ოღონდ იქ გოლებზე კი არა, ჩემპიონატის მონაწილეება ამა თუ იმ დარტყმაზე კამათობდნენ. იგონებდნენ ძველ გამოჩენილ მოთამაშეებსაც.

უ. ბეკოევი საკმაოდ მაღალი აზრის იყო საქართველოს ჩემპიონატზე. იგი მოსკოვში სწავლობდა და იქ ხშირად გამოდიოდა ამ ქალაქის ლია ჩემპიონატებში. „ეს შეჯიბრებები მოსკოვის ტურნირებს მცირედ თუ ჩამორჩება“, — თქვა შეჯიბრების მესამე პარიზორმა.

ბოლოს ვესაუბრეთ დავით ბერსენიძეს. ალბათ ბევრმა იცის, რომ იგი მოსკოვში მონაწილეობდა ფორმა „ჩელოვის“ მიერ მოწყობილი ტურნირში, სადაც ამერიკულმა „უორლდ კორპორეიშ“-მა საპრობო ფონდად 200 ათასი დოლარი დააწესა. ბერსენიძემ შეჯიბრებაში მესამე ადგილი დაიკავა, მაგრამ დაპირებული ვაჭრობა — 35 ათასი დოლარი არ მიუღია. საქმე ის არის, რომ ფინანს პარტო დანიური კი არა, ერთობლივი — საბჭოთა-დანიური და პარის ვატება ამით აიხსნება — ამერიკელთა დოლარები „ჩელოვს“ გასაცემად დაენანა.

● თქვენ ვთამაშობთ იხეთ აღიარებულ უცხოელ ოსტატთან, როგორც არის ფინელი ანტი ხაარი. როგორ ფიქრობთ, ამ ჩემპიონატის პრიზიორები გაუმჯავდებოდნენ თუ არა ფინეთის ათვის ჩემპიონს?

— მე ამას არავის საწყყნად არ ვაზნობ, მაგრამ უცხოეთში ბილი-

არდინ რეზონი (ფინელი ჩემპიონი) მისი წყევად ჯერ-ჯერობა თუ შეგვიძლია. ანტი ხაარი წინააღმდეგ 15-20 ქულიან ფორას მითაცემს ჩვენი ქვეყნის ნებისმიერ მოთამაშეს. მე მოსკოვში ნახევარფინალში შეხვედრი მას და გამოვიტყდებით, ყველა პარტია ვაჭრავ არც მითამაშია, ველოცა პარტია მას მიჰყავდა. სხვათა შორის, პრესაში არაზუსტი ცნობები გაბიქვეყნდა, მოსკოველმა აშორტ პოტიკინმა მასთან ყამით დაამთავრა შეხვედრაო. საქმე კი ასე იყო: ანტი ხაარიმ დამაჯერებლად მოიგო პირველი ორი პარტია, იგებდა მესამესაც, მაგრამ პარტია გაუბინურდა, ანტისაარის თვითმფრინავზე ავგიანდებოდა და მეტოქეს ჯერტლმენურად შესთავაზა ყამით. აი, ბატონი თემურ დონაძეც იქ გახლდეთ, მსაჯი იყო და ამასვე დაგიდასტურებთ.

თემურ დონაძე: ანტი ხაარი მართლაც მთელი თავით მაღლა იდგა ყველა მონაწილეზე. მაგრამ მე ისიც მინდა გითხრათ, რომ უფრო დიდი განსხვავება ამ მაგიდებსა და იმით შორის, რომლებზედაც მოსკოვის ტურნირი ჩატარდა. ისინი უცხოეთიდან ჩამოიტანეს.

● რამდენად შესაძლებელია, ოსტატობით დაუხლოვდეთ უცხოელ მოთამაშეებს?

დ. ბერსენიძე: იმედი კი მაქვს, მაგრამ ეს ჯერჯერობით შეუძლებელი ამოცანაა. უცხოეთში მთელი თეორიები შექმნილი ბილიარდში, ჩვენ კი არაფერი ვიცით მათს შესახებ, ვთამაშობთ, როგორც ჩვენ მიგვიჩინა სწორად. ანტიხაარიმ ერთი იშვიათი წიგნი მაჩუქა, ის ალბათ ერთადერთია მთელ ქვეყანაში. ახლა ვთარგმნით. მინდა გავავრცელო და სხვებსაც დავურიგო. აუცილებლად საჭიროა უცხოელ სპეციალისტთა კონსულტაცია, იქ, კიდევ ვიმეორებ, ბილიარდის სულ სხვა დონეზე თამაშობენ. თანაც სხვა თამაშებში იმართება ევროპისა და მსოფლიო ჩემპიონატები: სსურეკში, კარამბოლოში, ყველაში...

ჩემპიონატის ბოლოს ჩატარდა სახვედრელო თამაში ე. წ. ამერიკანკაში. ამ „იოლმა“ თამაშში, ცხადია, მეტი ხალისი გამოიწვია, მაგრამ ჩქარა დამთავრდა, — ოთხივე მაგიდაზე ბურთების ლაწა-ლაწა ატყდა და ისე ჩქარა დამთავრდა ყველაფერი, მაყურებლებმა ხეირაინად ვერც კი იხილეს შეჯიბრება.

მთლიანად კი შეჯიბრების ორგანიზატორების (საქართველოს ალექ. კომიტეტი და სპორტსახკომი) ჩანაფიქრი კარგად ასრულდა; ჩემპიონატმა მეტად საინტერესოდ ჩაიარა. ორგანიზატორებმა დიდი საორგანიზაციო სამუშაოები გასწიეს და საკმაოდ მნიშვნელოვანი პრიზებიც დააწყეს, რომლებიც საუკეთესო მოთამაშეებს გადაეცათ.

ბიორბი ჩოჩივილი.

ჭაბუკთა მრავალღვრიანი

სსრ კავშირის პირველადი

360000 ლაზა მანა მამიდაძე

ლექტივი კი 1973-1974 წწ. დაბადებული ველოსიპედისტებით ასპარეზობდა.

ყველაზე რთულ და გრძელ ეტაპზე (ვანი — ქუთაისი — მთიანეთი — სთარბე) თავი გამოიჩინა და გამარჯვება მოიპოვა მაშუკა მუბითიძემ. პირად ჩაოვალა უძლიერესთა სამეული გამოიყურებოდა ასე: ანატოლი დრანკინი (გორი) — 18:56.36, ალექსი დოლოვი (კუბიშვილი) — 18:57.40, ანტონ ვასინი (ხაბაროვსკი) — 18:59.35. გუნდურ ჩათვლაში ყველას აჯობა უკრაინის ველო-ცენტრის „ტემპის“ კოლექტივმა.

ჩვენი ნაკრები მერვე ადგილზე გავადა (ეს მნიშვნელოვანწილად განაპირობა იმან, რომ მეშვიდე

ეტაპზე ველოსიპედი დაუზიანდათ. მუბითიძესა და ს. მალცევს). სკოლა-ინტერნატის ნორჩ ველოსიპედისტებს ფერამეტ გუნდში მეთოთხმეტე ადგილი ხვდათ.

წელიწადის ამ დროს დასავლეთ საქართველოს გზები ჩვეულებრივად გადატვირთულია. ამის გამო შეჯიბრების ნორმალურად ჩატარება ბევრად იყო დამოკიდებული ავტონსპექციის მუშაკთა ნორმალურ მუშაობაზე. უნდა ითქვას, რომ ამ მხრივ ყველაფერი რიგზე იყო და ველოსიპედისტებს ხელი არ შეშლიათ.

აშთანდილ გუნიან, შეჯიბრების მოავარი მსაჯი, საკავშირო კატეგორიის სპატიო მსაჯი.

რედაქტორი თ. ბაჩილიაძე.

თბილისის ხანალობა განათლებების სამმართველოს ბავშვთა და მოზარდთა ოლიმპიური რეზერვების სპეციალიზებული საფეხბურთო სკოლა „ავაზა“ აცხადებს 1978-1983 წლებში დაბადებულ მოსწავლეთა მოღვაწის მსურველთა გასინჯვა ასრულდა ყოველდღე (10-დან 12 საათამდე, 15-დან 17 საათამდე) და გაგრძელდება 1 წემებრამდე. მისამართი: დიდშის მასივი, III კვარტალი, მე-18 კორპუსი, ტელეფონი — 51-55-11.

ქს1 უმაღლესი სპორტული და ოსტატების რესპუბლიკური სკოლა ღრმა მწუხარებით იუწყება რომ გარდაცვალა საქართველოს სპორტსახკომის საფინანსო სამმართველოს უფროსი **შაპი პარკოვიძის ძე მანუჩარაძე** და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

ჩვენს მისამართს: წერილებსთვის — 380096, თბილისი, ლენინის ქ. 14, დეპრემებისთვის — თბილისი, „ლელო“.

რედაქციის ბალეფონები: წერილების განყოფილება — 98-97-55, სამდივნო — 98-97-58, ინფორმაციის განყოფილება — 98-97-58, „მერაბი“ — 98-97-26, „მართვე“ — 98-97-27.

33060
064260
66485

საქართველოს კ. ც. -ის გამომცემლობის შრომის წითელი დროშის ორდენისანი სტამბა. 380096, თბილისი, ლენინის ქ. 14. იბეჭდება ოცხეტური წესით საგანთო კორპუსში: ხოზარაულის, 29.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 უე 10493